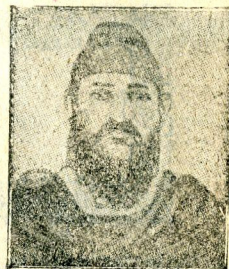

IMPĂRATUL TRAIAN

EROII

REVISTĂ CULTURALĂ

APARE LA 15 ALE FIECĂREI LUNI

REGELE DECEBAL

ABONAMENTE:

Anual 75.— lei 6 luni 40.— lei
 Ediție de lux, anual 150.— lei
 Abonamentele se plătesc înainte
 prin poștă la adresa revistei.

DIRECTOR PROPRIETAR

N. I. DUMITRESCU

**PUBLICAȚIUNI, ANUNȚURI
 ȘI RECLAME**

se primesc cu prețuri după în-
 voială la Administrația revistei.

MIHAI VODĂ VITEAZUL

M. S. REGELE FERDINAND

**Eroi au fost, sunt și vor fi,
 Cât omenirea va trăi!**

Redacția și Administrația: GARA, CLUJ.

României

(Cântare).

Dumnezeu și Vecinicia
Moștenire îi lăsară
S'aibă straje „Vitejia”
Și „Virtutea Militară”;
Să trăiască România
Mândră și frumoasă țară!

România e Crăiasă,
Cu-ai săi fii numai „Eroi”
Nici odată ei nu'i pasă
Despre griji sau de nevoi
Și e 'n veci victorioasă
În oricare greu război.

Mulți lăceferi seriu în soartă
Că'i grădina stelelor,
Are baioneta poartă
Închisă de-un tricolor;
Dușmănia fuge moartă
Din „Raiul Eroilor”.

Basme lungi și prea frumoase
Vor străbate vecinicia;
Măestrit în ele coase,
„Împărăteasa Maria”,
Două stele luminoase:
„Ferdinand și România”!

NICODIM

Un cuvânt

Asupra Originei Poporului Român

♦ ♦ ♦

În afară de coniecturile contradictorii, ceea-ce pare stabilit este că în antichitatea depărtată, pe teritoriul Daciei, al Rusiei meridionale și al Peninsulei balcanice, cea mai mare parte, dacă nu totalitatea populației, depindea cel puțin prin limbă, de marea familie indo-europeană. Înșiși Sciții, cari au fost priviți mult timp ca înrudiți cu familia tătară din Asia centrală, aparțineau în genere ramurei iranice. — Este foarte probabil că au fost Sciți de grupuri etnice diferite. — Cuvintele limbii lor pe cari cei vechi ni le-au conservat, se explică, mai ales, prin rădăcinile zende și datele după cari principală lor divinitate numită *Tabiti* ar fi fost o Vestă, adică o divinitate a Focului, îi realipesc cu totul pe Sciți de popoarele cari aparțineau religiunii lui Zoroastru.

Așa dar cei dintâi strămoși ai noștri, ai Romanilor, au fost Indo-Europeni și dacă în acest contingent primitiv s'a strecurat câteva picături de sânge finez, aceste picături au fost repede absorbite de elementul civilizator în sângele căruia n'a lasat nici o urmă etnică.

Cheștiunea grea, controversată, însă este aceea de a se cunoaște ramura indo-europeană, care a contribuit mai mult la formarea poporului român. G. Tocilescu ne arată că din opiniunile principalilor etnografi rezultă că Geții și Dacii nu erau nici Germani, nici Celți, nici Slavi de origină. V. A. Ureche admite ca dovedit că Dacii nu aparțin nici rasei slave, nici rasei germane. El îi privește ca pe o ramură paralelă a Elenilor, de aceeași tulpină cu Tracii. Ne mărginim numai la asești învățați mai vechi ai istoriei, atât de uitați.

Care era sălașul Tracilor? Focarul de evoluție al Tracilor se găsea la sud de Dunăre. Și cu toate acestea este în afară de îndoială că acest focar radia dincolo de acest mare fluviu și ajungea până în teritoriile pe cari au roit migra-

țiunile scitice. Geții înșiși ne apar, mai ales, în regiunea situată la sudul țărmului drept al Dunărei și numai în urmă sau răspândit pe coastele Carpaților. Spre nord ei își urmează mersul lor cotropitor. Unii etnografi susțin că Geții ar fi întâlnit pe cale populațiuni slave, ieși e ca și Gali din marea tulpină ariană. Această opinie nu s'ar putea de loc contesta; nu s'ar putea susține însă că ei ar fi chiar Slavi. Din contră, teoria care probează că Geții ar fi ocupat o Țară populată de un element galic este foarte adevărată, dacă nu sunt chiar ei Gali.

Numai indicile istorice culese asupra acestei probleme ne fac să credem că la o epocă foarte depărtată de noi, nu era un singur element, ci două elemente galice, cari erau în luptă pe solul României de azi: elementul celt propriu zis și elementul Hymri.

În secolul al IV-lea al erei noastre, atunci când Alexandru regele Macedoniei, străbătea Muntenia noastră de azi pentru a cuceri țara Sciților, elementul celt exista în țară. Se mai găsește încă acest element în secolul al III-lea, apoi în secolul al II-lea, până în secolul I al erei noastre. Acest element galic nu ne este reprezentat ca nomad și nestatornic, ci, din contră, ca o viguroasă ramură etnică, care și-a înfipt în solul țării noastre rădăcini profunde și a constituit o stare înfloritoare și care și-a creat o civilizațiune relativ înaintată.

Un secol mai târziu, în primul secol al erei noastre, autorii Greci și Latini, vorbindu-ne de ținutul României de azi, nu ne mai vorbesc decât de Geți și Daci. Este oare de admis că contingentul celtic atât de impunător, care se stabilise de mai bine de patru secole, să fi dispărut dintr-o dată, fără să lase vre-o urmă, în cât istoricii antichității să nu poată să ne vorbească de loc de ei? Și nu este mai curând de crezut că acești

istorici ne-au vorbit de un singur și același popor, sub nume diferite, prin cari circumstanțele i-au învățat ai cunoaște? Într'adevăr numele popoarelor a trebuit singur să se schimbe. Numele chiar s'a schimbat până ce a ajuns de necunoscut și cu toate că esităm de a ne folosi de sistemul de filologie etnografică a lui de Hauslab, nu este oare cu puțință să găsim o oare-care analogie fonetică între numele Geților și acela al Kelților și al Galaților? Această apropiere nu trebuie să fie primită de cât cu rezerve, dar apropierea asta este tot atât de solidă, ca și cea mai mare din acelea cari servesc pe fiecare zi linguiștilor pentru a imagina legătura de rudenie, de filiațiune între popoare. Chiar numele de Valah se aseamănă cu denumirile galice: Wales (Galles), Wallon, Waelschland.

Inse din toate cele spuse se poate susține că Geții erau puri Gali și Galii Celți? Desigur că nu. Ei erau, precum se pare, resultanta unui amestec de Celți și de Sciți în parte slavi, în parte germani, în parte Gali ei înșiși.

Dar cine au fost Sciții? Sub numele de Sciți s'au desemnat, mai întâi, o populațiune tătară, care a domnit asupra Asiei, pe urmă mai multe populațiuni de origini diferite, cari au plecat din teritoriul acestei populațiuni tătare și au emigrat în Europa. Ceea-ce autorii vechi ne spun de aceste populațiuni emigrate, Σκόθας τοὺς νομάδας, raportându-se la tulpine etnice deosebite, savanții au găsit argumente pentru a susține teoriile cele mai diverse. Dacă Sciții ar fi fost toți Slavi, cum susțin câțiva ethnografi, între cari Eischhof, s'ar fi regăsit fără îndoială la istoricii asiatici, mențiunea unui imperiu slav în Asia superioară. τῆς γὰρ ἄνω Ἀσίας ἦσαν... (Herodote: Istoria IV, 1). Oare-cari particularități etnice privitoare Sciților nepermit să vedem în ei mai mult Celți de cât Slavi. Chiar numele pe care Sciții și-l dau lor înșiși, Σκολότος, Scoloti (Herodote: Istoria IV, 6) cuprinde același radical ca și acelea ale Galaților și Kelților. Acei cari se interesează de această chestiune vor fi isbiți, fără îndoială, de mențiunea de βρετολάγαι „Bretoni ai lacurilor” printre vechile populațiuni ale Moesiei (Ptolomeu: Geografia III, 10).

Geții, cum am mai spus, sunt resultanta unui amestec de Celți și de Sciți în parte slavi, în

parte germani, în parte gali ei înșiși. Și printre Gali se găseau Kymri resboinici și dominatori, cari au respins în munți pe congenerii lor Celți, mai puțin turbulenți, mai slabi, dar mai muncitori și mai cu ușurință aserviți.

Elementul Get cel mai considerabil al poporului român trebuie să fi fost acest din urmă element Celt, dar elementul acesta a fost modificat prin contactul cu Latinii și Slavii. Acest element a rămas producător: el s'a dedat cu totul agriculturii și vieții pastorale; nicăiri mai mult decât în munți elementul Get nu-și cultivă în inima sa focul sacru al iubirii de pământ. Spiritul de cucerire îi este strein. Elementul Get știe înse să reziste cu o uimitoare energie invasiunilor streine și, dacă este constrâns să se supună, în urma multor lupte inegale, învingătorii săi sunt fără putere de a-l asimila și de a-l face să uite legăturile strânse ale familiei etnice la care aparține.

Getul uită cu greutate limba părinților săi și păstrează cu religiozitate obiceiurile rasei sale. El este unul din acele popoare cari nu voesc niciodată să moară și cari nu mor niciodată.

Dacă, pe de o parte, prezența elementului celtic, printre contigentele primitive ale poporului român, pare evidentă, se înțelege, pe de altă parte, esitățile savanților de a se pune de acord asupra unei doctrine oare-cari și extrema variabilitate de opinii, cari se manifestă în scrierile lor. Această variabilitate de opinii provine mai ales din cauză că se examinează problema la date diferite și cum cronologia lipsește, incertitudinea, care domină toate teoriile în privința ordinii de succesiune a straturilor etnice în regiunea Dunării și a Carpaților, n'are nimic extraordinar.

În epoca împăraților inse ethnografia română începe să se sprijine pe istorie într'un mod mai sigur. În această epocă nu mai e vorbă de *Traci* și de *Celți*, presupuși printre cei mai vechi locuitori ai țerei noastre, ci de un popor numit *Dac*, care începe o luptă de lungă durată, o luptă periculoasă cu Romanii, pe cari mai întâi îi alungă din țară și îi fac tributari și sub puterea cărora poporul *Dac*, sfârșește la urma urmelor prin a cădea. Țara dacică devine atunci o simplă provincie romană, deschisă întreprinderilor și colonișării învingătorilor italici.

Consecințele victoriei împăratului Traian au fost așa de mari asupra transformării etnice a poporului Dac? Ne putem îndoi de asta; dar ceea-ce este incontestabil e că victoria aceasta a modificat cu totul moralul poporului Dac și i-a dat caracterul esențial pe care trebuia să se sprijine

ideea naționalității sale viitoare: *spiritul și cultura latină, sintetisat în marea națiune franceză.*

Mateiu I. Dimitriu-Buzeu

Profesor de limba franceză, Publicist

Sighetul Marmăției.

Icoane din războiu.

La Olt . . .

S'asterne doliul nopții peste întreaga fire . . .
Femei cu prunci în fașe, în car sub coviltire,
Își scaldă ochii 'n lacrimi și 'n pâcla cenușie
Privesc cu îngrijorare a Oltului câmpie.

Sireaguri de căruțe se întind învălmășite, —
Moșnegi albiți de vreme, trăgând în loc de vite,
Spre alte zări — departe — își duc gospodăria;
Selaviei rușinoase, preferă pribegia.

În urmă arde totul, pustiu rămâne 'n sate . . .
Ciuvica țipă straniu pe crucile — aplecate
Ce par'că se încearcă să scoată din morminte
Pe-acți ce fac de strajă nădejilor prea sfinte.

Cu apa clocotindă a Oltului bătrân
Se-amestecă și lacrimi, se umflă al său sân
Și 'n spre vrăjmași aruncă talaze 'nfuriate
Să-i ducă spre adâncul hotar de libertate.

Sireagul de căruțe rămâne siluetă;
În urma lui, amarnic, un vuet se repetă . . .
Sunt cei rămași prin șanțuri răniți în lac de sânge!
E Tara care geme! E Oltul care plânge!

GHI. ȘT. CAZACU-DELARAST.

Călătorind prin țara mea

(IMPRESII)

...

Merg la Iași... și mi se pare că voi străbate tot Universul din care să adun povești pentru frumoasa Românie, ale cărei comori de dragoste și de iubire îmi sunt neprețuite.

Voiu vedea oameni altfel de cum sunt eu; le voiu privi obiceiurile diferite de ale mele; voiu vedea construcții mărețe; râuri adânci și late peste cari sunt așternute poduri fantastice în apropierea tunetului asurzitoarelor cascade; munți cu prăpăstii înfiorătoare; animale sau pasări ne mai văzute și vâdate din sălbăticia unde nici dracul nu pătrunde; minuni subrând prin aer sau înotând miraculos prin mările de azur; câmpii răsătoare sub împes-trițarea artistică de flori și sub aurul în care soarele își scaldă nevinovatele lui raze trimise din prea mare stimă pentru nobila Românie, pe ale cărei plaiuri *oaspeții* — stând la masă — vor fi îndestulați din toate bunătățile negustate, sub ploaia de nimfe strălucitoare ce te fac să înțelegi divinitatea armoniei cerești, strecurată în cântecul cetelor de îngeri. În această scurtă călătorie sunt încredințat să găsească tot ce nu se poate găsi mai frumos de povestit pentru cei dornici de *gândire și cultură*.

Pornesc din Ardeal pe valea Mureșului și prin poarta Ghimeșului pătrund în Moldova. Este prima dată când străbat distanța Madefalău-Adjud și am cel mai mare regret că se întâmplă să fie noapte.

Întinerie peste tot, iar vagonul neiluminat pare un izvor de turburări cari îmi necăjesc încercările voinței de a dormi. Accentul curat românesc al personalului de tren întrebuit la oprirea și plecarea trenului, îmi face o plăcere nostalgică în care numele stațiilor se înșiră ca mici popasuri în rostul unei vieți.

Pentru că afară nu pot vedea locurile unde s'a deslănțuit grozăvia în fața căreia „*Eroii Români*” au făcut să răsune faima vitejiei moștenite, mă descopăr și strâng pleoapele ochilor

spre a'mi face adăpost imaginii curate. Mi se pare că cerul se deschide învăluind pământul când în întinerie, când în lumină; norii aleargă crunți și mușcători ciocnindu-se a moarte.

Bubuituri haotice prin îngrozitorul țipăt de disperare își croaște calea răsbunării spre vecinicie, unde puternicul cuptor de foc topește pământul picătură cu picătură. În mijlocul acestei monstruoșități apare *Soldatul Român* cu zâmbetul disprețuitor de moarte și de a cărei impozantă amoretându-se *Natura*, își oprește furiile, devine blândă și grațioasă, ca apoi prinzându-l în brațe să i se roage spunându-i: „Te iubesc! *Primește-mă de roabă a ta pe vece!*”

Târgu Oena!.. Pe coridorul vagonului, cu glas căutător, mi se pronunță numele. Îngrijorarea încolțeste în mine, dar n'am avut timp să mă reculeg până când — urmat de șeful trenului care ținea lanterna aprinsă — în compartiment năvălește un bărbat foarte vesel că mă revede, pe când eu îl priveam mirat spre a-l recunoaște.

Vasilescu, colegul meu... ce surpriză!

— Nu'ți pare bine că viu atât de sgomotos cu dragostea de a te revedea?

— Ba, da! S'a dus dracului somnul față de același fel de dragoste pe care o simt și eu.

Am vorbit multe și ne-am bucurat deplin de aceasta surprinzătoare revedere în urma atâtor ani de despărțire. În timpul cât și-a îndeplinit rolul făcând revizia trenului, am adormit într'un somn plăcut din care colegul meu m'a deșteptat aproape de Adjud. Cât am stat împreună am avut destule de vorbit, iar când am ajuns la Adjud, unde amicul este șef de gară, scurtul popas — reprezentând legătura dintre trenuri — îmi oferă prilejul să mă conving de gospodăria lui profesională. Ceea ce mă interesează mai mult, *biblioteca stației*, mi-a răpit admirația.

Un dulap cu câteva zeci de volume, așezat

în biuroul său, formau tezaurul. Ordinea și gustul se remarcă peste tot făcându-mi o convingere din cele mai frumoase asupra activității acestui demn funcționar, pe care o evidențiez spre îndrumarea altora. Redau conversația noastră, autentic :

— Asta ți-i biblioteca ?

— Dar cum ! Te așteptai să fie vre-o sală de studiu ?

— De ! dar nu-mi explic cele ce mi-ai spus pe drum.

— Atunci ascultă : Cu personalul fac adesea școală. În timpul când serviciul ne îngăduie mai mult repaos și în anumite zile, adun pe cei ce nu sunt în serviciu și începem ca la șezătoare.

Vorbim despre cazurile petrecute în stația noastră și cari au dat naștere la îngreunarea serviciului, sau la nemulțumirea publicului, ori la vre-o nedumerire personală, — arătăm cum s'au produs, ce a decurs din ele, cum s'au soluționat și procedeul prin care în viitor să fie evitate, luând ca bază prescripțiuni de ordine și instrucțiuni. În urmă ne ocupăm de cazurile semnalate oficial prin ordine, sau pe cari le auzim că s'au petrecut în alte părți și le tratăm la fel. Citim și explic ultimele ordine cari ne vin și după aceea facem... literatură.

Fie-care ia câte o carte de citit din bibliotecă. Cărțile trec dela unul la altul și îmi place să-i aud când pot să-și dea frumoase păreri asupra celor citite ; mă simt foarte mulțumit ! Când ne despărțim, fiecare se gândește la serviciul de care îngrijește cu dragoste ; între toți este o deplină înțelegere și sunt mândru că serviciul se execută conștiincios. Unde găsește că e nevoie, intervin imediat.

— Ce fel de cărți ai în dulap ?

— Cea mai mare parte sunt cărțile mele strânse cu vremea și cari azi cu greu se mai pot strânge ; — literatură națională, câte-va broșuri profesionale, iar restul instrucții și regulamente curat profesionale.

— Cine îngrijește de bibliotecă ?

— Ca stăpân, sunt și bibliotecar ; nu-mi vine s'o las pe mâna nimănui.

— Faci rău ! Ai putea să mai deprinzi și pe alții cu acest obicei frumos pe care l'ar res-

pecta când s'ar găsi în altă parte. Apucăturile frumoase trebuiesc generalizate, și cea mai bună metodă este de a da și supravegheea la alții atribuțiunile pe cari le cunoști bine.

— Nu știu, poate că voi face și așa, dar să mă mai gândească.

De altfel, cum te împaci cu slujba ?

— Asupra serviciului de mișcare, n'am de ce mă plânga. Deși survin unele greutăți din cauza nerespectării sau interpretării greșite a ordinelor, sau dintr-o dispoziție nestudiată îndeajuns, fac toate eforturile ca să înlătur ori-ce inconvenient. În această privință, din partea organelor superioare am un mare sprijin, dar altele ne lipsesc, — și între multele neajunsuri îndeobște cunoscute ca discordante la c. f. r., fu scoasă în evidență încetineala cu care se contribuie la refacerea stației.

Obosit de slujba nopții și pentru reconfortarea puterilor necesare serviciului de zi, șeful a plecat să se odihnească lăsându-mi încă timp să-mi rotească privirea în jurul gărei. Clădirea mică și neîncăpătoare este tot ruină, având biourile înghesuite. Depoul de locomotive este o aspră mărturie rămasă din bombardamentele marelui război. Intre locomotivele stricate ce se înșiră sub cerul liber ca o acuzație a nepăsării cu care sunt privite în ființa lor, găsește una cu No. 1714 care îmi deapănă amintirea din timpul când — înainte de război — făceam slujbă la Ploiești.

Grupurile de vagoane staționare și fluxul circulației de trenuri dau aparența unei zarve și cuget la greutatea întâmpinată de acei ce sunt osândiți de soartă ca din zarvă să scoată o ordine plăcută în avantajul altora cari nici nu se gândesc la ea, de și se bucură de marile ei foloase.

Sosește și trenul cu care trebuia să plec. Mă ure și privind la cei ce îl populează, îmi în care judecata cu tot felul de chestiuni. De atâteaori — ca ceferist — am călătorit cu trenul și nici odată, în îndelungatul șir de ani, nu mi-am dat seama că în trenuri nu călătorește poporul român cel adevărat. Eu îl cunosc bine, știu că stă la țară, are un port, grai și obiceiuri ce nu se potrivesc câtuși de puțin cu ale celui ce fugărește în tren. Văd că aceste năpârce stri-

cătoare de moravuri, numite trenuri, sunt ocazii de mare nedreptate ce se face în aprecierea adevăratei valori a românului, căci streinii cari ne vizitează în trenuri, își fac o convingere ca și cum ar trebui să se susțină că soarele e lună și invers.

Soarele!... mi se ridică majestos în față cu frumusețea răsăritului pe care n'am mai admirat-o de mult. Din valea Sfintei Libertăți, în fuga trenului, mi se pare cu totul ciudat și într-o așa formă că îmi fură cea mai adâncă atenție. Il privesc cum se urcă liniștit pe boltă și văd că se deosebește de acel pe care l'am cunoscut până acum. Îmi apare ca o nesfârșită sulită de foc așezată în poziție ca să cadă cu un capăt pe privirea mea, de unde pornind în linie dreaptă spre inima pământului, formează o ușoară deviație. Sulita se învârteste cu toată luhgimea într-o rapiditate incalculabilă pe un diametru care întrece suprafața de proiecțiune a sferei pământului, luând aparența unui cilindru de foc a cărei strălucire și calorie puternică ne orbește și ne strică vederea dacă avem cutezanța să-l privim cu ochiul liber. În capul cilindrului, ca un fund mai mic, se proiectează o umbră (a pământului?). care se mistifică și dispare pe măsură ce soarele avansează în mersul său.

Soarele se înalță și nu mă mai lasă să-l privesc, spunându-mi să întorc privirea către podoaabele de la suprafața pământului dintre cari omul se remarcă a fi cel mai viu și scilicet. Dar, din marea masă omenească mă aleg pe mine, așa cum din univers mi-e mai ușor de cercetat pământul, și în nevinovăția tăcutei cugătări dau deslegare tuturor mișcărilor semnelor mei. Mă întreb dacă sunt om, croit după chipul și asemănarea Naturii, sau un nemăsurat volum de ticăloșii purtat pe două picioare sub care mor strivite cu nepăsare atâtea animale mari și mici, hărăzite morții de propria lor neputință.

Gările cu forfoteala și plictiseala lor rămân pe rând în urmă; tot mai mult se apropie Iașul și odată cu el, oboseala. Sosesc din spre Pașcani. Debare în aceeași înghesuială și fierbere tipică tuturor gărilor noastre mari. Zăresc ușa de eșire la care în timpul războiului

am fost buzunărit de lucruri neînsemnate ca valoare pentru cel ce mi le-a luat, dar scumpe mic; acum o ocolesc intrând în restaurantul care contrariază faima gărei. Mănânc ceva și es prin gară unde făcând cunoștința unui coleg, mi se destăinuiește multe din minunile ceferiste ce se petrec la Iași. Pe orice funcționar, ca și pe mine, îl preocupă inult ceia ce se petrece în lumea profesiunii sale în care cuprinde tot restul celeilalte lumi. Cel mai important lucru este că la calea ferată se face politică din gros și nimenea nu vede că această piață rea este în posesia tuturor nătărăilor fără să fie înțeleasă, iar acei cari dispun de ea nu o folosesc decât pentru interese personale.

Caut să mă duc spre camera de rezervă¹⁾ unde să mă spal și să-mi las puținele bagaje. În impozanta clădire a gărei, interiorul camerei are un aspect cu totul țărănesc. Patru paturi de tablă, alăturate ocupă aproape exact un sfert din întregul ei volum și o jumătate din suprafață. În restul încăperii câte-va obiecte necesare toaletei. Paturilor nu li se poate contesta meritul de a fi luat parte la război de cât prin lipsa decoratiilor.²⁾ Pe tablia unuia din paturi, oribil mutilat cu ajutorul vre-unu instrument ascuțit, se află chipul M. S. Regelui Carol, al cărui spirit indignat trimite o numeroasă armată de insecte roșii întru pedepsirea adevăraților români ce dorm aci nepăsători și cărora le lipsește respectul de a-i suprima complect imaginea batjocorită.

Es în oraș. Urc la deal pe străzile al căror nume nu mă interesează. El a doua oară în viață când calc în Iași, pe care numai războiul m'a îmbrâncit să-l mai cunosc. E mult schimbat. În vremea războiului, oștirea și refugiații îi dedau înfățișarea unui cazan în plină fierbere; localnicii de acum îl lasă prea posomorît. Clădirea vamei apare ca un arc de triumf la intrarea mărginită cu două șiruri de spelunei murdare și infecte, din cari curg valuri de groaznică otravă socială prin care te sufoci trecând.

¹⁾ I se zice „de rezervă”, fiind destinată exclusiv găduirii funcționarilor c. f. r., aflați pe drum în serviciu, contra unui preț minim (3—5 lei pentru 24 ore).

²⁾ Aviz pentru Cassa Muncii C. F. R. și d. Șef de gară.

Ajung în piața ocupată de trăsură și mese între care se ridică o mândră statuie.

Cotind pe alea de promenadă a elitei ieșene, ure spre Copou. Amintirile îmi poartă pasul, iar ochii mi se răsfață peste amănuntele ce alcătuiesc pitorescul peisaj ales ca reședință de vechii și marii noștri Domnitori. De sigur că s'au schimbat multe de atunci, dar pentru mine tot a mai rămas ceva. Pe unde calc eu, au călcat unii după alții toți făuritorii neamului românesc în slăvita iubire a cetelor de robi cu cari nu sunt în stare să mă compar spre a putea să gust din marele har al mângâerei domnești. Veseli sau plângând, nobili sau răutăcioși la suflet, nu se poate ca una din urmele pașilor lor să n'o ating, și mi se pare câte odată că mă străbate un fior începând de jos, pornind de la locul sfânt pe care îmi închipuiesc că îl ating. Poate chiar ca vre-o frumoasă domniță, ori vre-un sever cronicar, să-și fi alintat gândurile pe aci la fel cum le alint și eu, privindu-și „Patria” cu aceiași ochi plini de iubire.

Pe stradă citisem anunțul unor serbări date în grădina de Sindicatul Ziaristilor profesioniști. Cinci lei de persoană ca taxă de intrare mă bucură, dar sosind la Copou mă întâmpină deziluzia. Lume multă, intra și eșea după voce fără nici o taxă.

Probabil că nu vor fi serbări, sau mă voi fi înșelat asupra datei. Intru și găsesc mai veselă și mai tânără bătrânețea copacilor, o mai caldă primire de cât altă dată. Bietul pare! A rămas mai sdravăn după găsduirea Rușilor între celelalte frumuseți pe cari le-au distrus! Mă strecoor printre lume la o masă a bufetului unde comand un sirop. Nu apuc să amestec în primul pahar când o doamnă, fudulă dar sărăcută după îmbrăcăminte, se apropie și mi zice pe șoptite :

— „Vrei să bei singur siropul?”

Mirarea privirii mele a făcut-o să-și piardă de urmă. În același timp freamătul de frunze păru că-mi șoptește ceva trist și tainic. Privind înainte, pe lângă pavilionul muzicii, zăresc ceva care în preocuparea gândurilor mele nu observasem. Mi-am bătut mult capul până să mă încredințez că nu este vorba de un aran-

jament al serbării anunțate și am rămas ca trăznit când mi-am pus întrebarea dacă astfel de procedee pot fi ale administrației locale, spre a scoate veniturile necesare înfrumusețării și civilizației. Panorame cu bărci, călusei și sburătoare în mijlocul unei grădini destinată repaosului și înălțării sufletului, nu pot fi aduse pentru **lumea bună**. Privesc mai cu atenție și împetrișarea de femei singuratece, ori perechi de toate nuanțele, străbătută de lucrători, militari și cavaleri înmănușați în stilul clovnilor, îmi dă impresia unei mări furioase de cocote în care plutește un popor de pești ce nu pot trăi de cât înghițindu-se unii pe alții după mărime și cari vin odată cu un puternic torent de apă murdară ce — căzând în cascadă sgomotoasă — trimite valuri învrăjbite să se lupte cu adâncul și cu țărnițele.

Unde va fi lumea bună?... plătesc și plec în căutarea ei.

La poarta grădinei întâlnește un sergent de stradă și îi cer lămurire asupra locului unde se duce să petreacă lumea bună. Acesta, înțelegând că sunt vre-un chiabur strein venit să cheltuiesc, îmi indică încotro se găsea grădina „La vieață lungă”, spunându-mi că este afară din oraș. Ure într-una din trăsurile ce se găseau aproape, ordenând birjarului : „La viață lungă !”

— „La care vieață lungă conașule ? — răspunse birjarul —, la Vidrașcu, ori dincolo ?”

— „Păi ce, — îl întreb — sunt două grădini cu același nume ?”

— „Două, conașule ! Una a lui Vidrașcu și încă una”.

— „Dar unde petrece lumea bună ?”

— „Dincolo, nu la Vidrașcu”.

— „Bine ! Dincolo să mă duci și pe mine”, — îi răspunsei în mersul trăsurei târâtă cu greu la deal de o mărtoagă de cal. Trec de cazărni, spital, las în urmă „Observatorul” și pe „Vidrașcu” a cărui aparență o erezui sărăcăcioasă și îmi pironesc ochii pe impozanța unui acoperiș ce predomina printre pomi, sugerându-mi reflecțiunea că cine știe din ce motive intelectualitatea s'a exilat la o margine așa de depărtată a orașului, dar... trăsură se oprește în fața

unei dărăpănături de unde mai eră o bucată de drum până unde gândeam.

— „Am sosit, conașule !”

— „Ce, aici e Viață lungă !” Întrebarea o făcui prvind clădirea pe zidurile căreia niște inscripțiuni făcute cu bidineaua mă convinsese ră pe deplin, astfel că fără a mai aștepta răspunsul birjarului, continuai : „Dar de unde dracu veneau trăsurile și automobilele cu care ne-am întâlnit pe drum ?”

— „D'aicea conașule, aici vine lumea bună”.

Ași fi vrut să mă înapoez : curiozitatea de a afla unul din capriciile fistichii ale ieșenilor, m'a reținut și m'a determinat să întind birjarului o hârtie de o sută lei, în semn de plată, așteptând să primesc restul. Mă surprinse răspunsul de „sărut mâna !” și „să trăiți conașule !” dat de birjar căruia pironindu-i o privire aspră și cerându-i socoteala de tarif, abia i-am putut smulge un rest de tocmeală târzie pe care căuta să și-l însușească prin convingerea că până aici „conașii” plătesc după înălțimea grandomaniei.

O păragină de casă care reprezintă o valoare mai mică de cât a erbei crescută pe suprafața construcției și care numai pentru cărciumă n'a fost înfiripată. În încăperi sunt bucătării și depozite de băuturi ; sălile de conșumție sunt chilii înălțate ulterior fără uși și fără ferestre. Sunt poftit slugarnie într'una din ele unde numele de „sambre separe No....” se vede scris cu creta pe scândurile nefățuite din cari este făcută masă, înprejurul căreia se găsește trei scaune adunate de la gunoi. O bancă în forma celor de grădină, cu un așternut infect, formează patul de care te îngrozești apropiindu-te.

Privesc pe spărtura din perete lăsată pentru o eventuală fereastră, în locul căreia fălăie o treantă în bătaea vântului. Nici o înprejmuire, sau dacă va fi fost, trebuie să fi suportat urgia bătăliilor rusești care i-a șters urma ; câțiva pomi neîngrijiți umbresc mese și scaune fixate în pământ, dar ale căror scânduri s'au civilizat de parfumul hainelor în care vizitatorii au luat câte un suvenir în formă de țepușe

La mese, cât și printre ele, sunt grupuri de petrecători în disproporție de sex, bine îmbră-

cate, ba chiar și galonate, de la cari se auzeau până departe cântece, expresii trecute cu vederea de orice dicționar și hohote de râs delirante.

Cugetam la respingătoarea intimitate din viața burghezimei parvenite care cu tot nămolul de aur, stors din sudoarea celor nevoiași, nu se poate apropia de raiul idealismului patriotic îndrăgostit cu vraje de puțini din cei ca mine ; — cugetam la marea căpeamnă stricătoare de moravuri care ne va înghiți pe toți, când fui întrerupt de apariția unei destrăbălato despletită și fără diferență de expresia cu care am numit calul ce m'a adus în trăsura. Cu luciditatea și strălucirea ochilor de reptilă m'a întrebat dacă dorește ceva, însă n'a mai stat de vorbă când i-am poruncit să și cheme patronul, spunându-i că n'am nevoie de chelnerițe. În urma ei privirea îmi căzu pe un șopron de vite peste a cărei îngrăditură se asvârlise pământ și var spre a feri bestialitatea animalelor ce merg pe două picioare. Prin ușa șopronului, două femei îmi făceau semne desperate ca pentru a le alege.

Aștern hârtie peste scaun și masă pregătindu-mă să stau în timp ce sosi patronul, un tip de negustor tinerel și sprinten. I-am cerut să mă servească personal, să nu-mi trimită chelneri sau chelnerițe, iar femeilor din sațră să le închidă ușa dând ordin să nu mă indispuie prin gesturile lor, apoi i-am comandat un aperitiv bun — ca pentru o persoană singură — și o cafea. La tonul meu supărăcios, negustorul luă o atitudine foarte respectuoasă, ne știind cu cine stă de vorbă. Citii pe fața lui îngrijorarea și căutai să l liniștesc printr'o scurtă conversație în care arătându-i contrastul dintre local, felul de a se petrece și versiunea că aici vine numai lume bună, mă lămurii că este adevărat. adică este un local de petrecere numai pentru lume bună ; că nu este vinovat dacă nu are local mai bun unde să și facă poftele domnii de pe urma căroră trăește. Mi-a așternut o față de masă din hârtie foarte curată și m'a servit — după cum singur spunea răzând — boarește. Am fost silit ca lângă improvizația desgustătorului pat să mi gust aperitivul, fiindu-mi jenă și frică să es între cetele de cheflii de unde n'ași fi

putut savura în atâta voe plăcerea observării.

Desfac un ziar. Se brodește „Dimineața” care la pagina feminină insera articolul „Să îndrăsnim” datorit d. Adela Xenopol. Este o frumusețe cum autoarea susține teză sexului său de a i se da drepturi, dar nu pomeneste nimic despre împlinirea cu prisosință a datorilor ce survin prin acordarea drepturilor cerute. Datorie și drept nu este același lucru și asupra acestui capitol ne vom ocupa altă dată. Eu am un adevărat tezaur de motive cu care să susțin drepturile ceferiștilor, dar n'am suflat și nu voi sufla o iotă până nu voi fi convins prin persoane de competență, că funcționarii fiind la înălțimea datoriei merită toate drepturile ce li se cuvin. În privința drepturilor cerute de femeie, acestea sunt acordate în cea mai largă măsură potrivit demnității sale și datorilor din cari — căutând — scot sonetul „Departé”, redat ca cel mai potrivit răspuns.

Departé

Departé de tine, soție iubită,
Trăesc într'o lume ce nu mă primește;
Icoana ta dragă oriunde mi zâmbeste,
Imi e călăuză și sfântă ursită.

Si'n jocuri de vise duies te'mpletești
Când răul de lume în somn mă doboară,
Iar negura nopții o faci să dispară
Din fața virtuții cu care lucești.

Mă chemi la viață din ghiara pierzării
Cum farul spre țărături, din furia mării,
Indreaptă pilotul de val rătăcit...

Eu numai prin tine cunosc ce-i iubirea,
Cu tine în gânduri imi leg amintirea
Și numai atuncea mă simt fericit.

Arunc ziarul să privesc la o trăsură regimentară¹⁾ aflată în posesie de sărbătoare a dispusului galonat, pentru a căra tot felul de oaspeți la și de la. Incep să curgă trăsuri și automobile

aducând păleuri de iubitori ai splendidului apus prevestitor de noapte.

Familii cu copii — mai ales spre noapte și poate că chiar noaptea¹⁾ — într'o tavernă de destrăbălare mă înfioară și nu m'ași fi așteptat să simt puterea durerosului fior real, când se știe că avem o societate pentru protecția animalelor și când excesul imoralității este oprit de textele constituției. Nici prin romane nu cred să se citească asemenea grozăvii; acestei întrebări imi răspunde cu o prea crudă durere gândul la acei ce și siluiesc propriile copii. Unde ne e societatea ideală? Unde ne sunt gospodarii intelectualității?

Oamenii mari, lumea bună, în neînțelegere cu propriile lor păreri, sunt retrași în umbra salcanelor tapetate (căptușite) cu tot produsul imoralității importată de contrabandisti vamiei sociale.

Poporul nostru!.. e la țară. El păzește tezaurul de obiceiuri sfinte moștenite din bătrâni, el nu pleacă de acasă de cât pe calea pribegiei emigrative ducând scumpa-i comoară și sunt prea puțini acei ce-l cunosc cu adevărat. El nu e de față să strivească vipera înainte de a-i crește capetele otrăvitoare.

Foc și sânge! Galonatul cere lăutari; — se naște tapaj, chemările de limbaj criminal zboară în răgnete după cei ce nu se supun gusturilor; lumea vine, se perindă și nimănui nu i se scutură sentimentul demnității atât de revoltat când poate din nebagare de seamă l'ai atins cu cotul. Sdrobit plec să nu mai fiu martor la ce mi văzură ochii că se ascunde sub o haină parfumată cu sângele celor ce au murit pe front, sau al celor ce și istovesc viața muncind din greu sub arșița soarelui. Sălbăticie fără de margini; crimă la lumina zilei, sub protecția legii și a păzitorilor ei!

În drum întâlnește trăsura regimentară ce auzisem că pleacă după lăutari. Era goală, probabil că nu i găsise. La câți-va pași înaintea mea se postează o decăzută ce schiopăta. Deaolese pasul când trăsura opri la semnele ei și auzii pe uniformatul vizitii:

— „Ce vrei, fă!”

¹⁾ Rugăm pe E. S. D-l Ministru de Răsboiu să ia măsuri.

¹⁾ Nu cade în atribuțiile D-lui Ministru de Interne?

— „Hai de mă du până acasă“, — răspuse femeiușca.

Vizitiul îi făcu propuneri triviale și schioapa se urcă întrebând :

— „Dar nu ți-e frică de stăpân'to ? — după care vizitiul cu adevărată înjurătură birjăreas-că adresată stăpânului, întoarse tăind câmpul în singurătate.

Scutul demnității noastre social-naționale turnat din cel mai îndrăcit oțel, se ruginește și va ajunge ca o tablă prin care să treacă chiar dopurile de plută purtate de cea mai ușoară adiere a vântului. Pășesc și am senzația că peste

pământul în care s'a imprimat urma virtuților strămoșești, s'a așternut mocirla elisoasă a imoralității dezechilibrate care îmi frige tălpile și îmi turbură mintea. Fug în oraș unde bătaile unui ceasornic îmi par ca o tristă chemare a nemilosului gropar.

Da ! E simțul nebuniei născut de Diogen !

Nu văd, n'aud nimic și pe nimeni ; sunt în robia Sodomei pe care o aștept să se scufunde cu mine în oceanul de smoală și pucioasă clocotin-dă

N. I. DUMITRESCU

Memoriei Eroului Necunoscut.

Când ai pornit la lupta sfântă
Ce-o așteptam din ceas în ceas,
Gănditu-te-ai tu o minută
Ca înapoi să faci un pas ?

O, nu ! o știe foarte bine
Nu frații ce te-au însoțit,
O știe-acel care de tine
Isbindu-se căzu zdrobit.

Oprind cu pieptul mij de spade,
Rătăcitori plumbi și ghiulele,
Ti-ai dat viața camarade
Pentru viața țarei tele.

Acuma, la reînhumare,
Ai fost numit „necunoscut !“
Dar cine este acela care
Spune povești de necrezut ? !

Ridică din mormânt voinice
Să îngrozești pe-acel păgân
Care „necunoscut“ îți zice,
Căci ești viteaz !... și ești român !...

Trans.

În început n'a fost durere
Cum în sfârșit n'are să fie,
Ființa 'n luptă avu plăcere —
Scântei în stropi — să reînvie
Pentru divină armonie
A unei vieți neprihănite
Ce fie-care strop o știe
Și-ar vrea s'o aibă mai 'nainte.

„Din luptă sunt glastrele în care“
„Scântei ființa s'a ngropat“
„Și'n loc de flori fermecătoare“
„Vederi sinistre-au înviat.

Scornind cu mare necredință
Mânia forței creatoare,
Omul rămase'n neputință
Robit al morții călătoare...
Puteri brăzdând nemărginirea
În goana sacrelor dorinți,
Răbdați prea mult nenorocirea
De-a vă fi fii, iar voi părinți !

Steaua polară.

Când în largurile mării,
Bareagiul rătăcește,
Dintre miile de stele,
Pentru el, una lucește.

Salvatoarea radiere
De la blânda „Stea Polară”,
Depărtări trecu în veacuri
Doar o elipă să-i apară;

Și când vede mântuirea
— Apotolică lumină! —
Valurilor el surăde,
De-a ei haină se anină;

Cu lopețile își tae
Cale dreaptă printre valuri . . .
El trăește pentru alții
Ce îi plâng de dor pe maluri.

Dintre miile de stele
Ce trimit lumini în noapte,
De ce numai către una
Se ridică mistici șoapte?

Eu, din barca rătăcirii
Arunce cămină și lopată . . .
Printre valurile mării
Ochii mei o rază cată;

Pentru mine, sus la tărături,
Ca să plângă n'are cine . . .
Numai tu, o stea de ghiată,
Îți trimiți în joc lumine.

O, deei voi tăia adâncul
Spre icoana razei tele . . .
De pe cer te am în valuri
„Stea Polară” între stele!

I. I. GRIGORIE-COSOVENI

Poezie.

De pe creangă desfăcută
Frunzulita zboară'n vânt,
Calea'i e necunoscută
Între creangă și pământ.

Adierea o alintă
Cu-o ușoară legănare
Vrând durerea să n'o simtă
În căderea pe cărare.

Ploi și soarele o'mbie
Să se'ntoarcă 'n pământ
Ca să nască — cine știe? —
Mai frumoasă din mormânt.

Bolta vieții nemiloasă
Îi primi suflarea rece
S'o așeze, radioasă,
Surzând celor ce trecu.

Admirații surulse 'n viață,
De parfum îmbătător,
Le răpește și din ghiată
Aceluiași călător.

Numai nimenea nu știe
Că'i același joc al firei;
Ori de'i moartă, ori de'i vie,
Este roaba nemuririi.

CUIB.

Ultra.

Râzând, spunând că facem glume
Clădim ce mâine-are să fie,
Prin noi trăind întreaga lume
Se schimb'a vieții tragedie...

Schimbăm concepția de viață,
Alegem relele de bune
Minciuna când o dăm pe față
Râzând, spunând că facem glume

Prin proprie nehibzuință
 Omul rămâne jucărie
 Despărțind lutul de ființă
 Clădim ce mâine-are să fie,

Din lutul mort ființa vie
 Cu jocul — om pare minune
 În drum spre marea vecinicie
 Prin noi trăind întreaga lume

În tatăl lut ființa mamă
 Că e durerea cea mai vie
 Scănteia strop deși va da seamă
 Se schimb'a vieții tragedie...

Se schimb'a vieții tragedie...
 Scănteia — strop deși va da seamă
 Că e durerea cea mai vie
 În tatăl lut ființa mamă.

Prin noi trăind întreaga lume
 În drum spre marea vecinicie
 Cu jocul — om pare minune
 Din lutul mort ființa vie.

Clădim ce mâine-are să fie,
 Despărțind lutul de ființă
 Omul rămâne jucărie
 Prin proprie nehibzuință.

Râzând, spunând că facem glume
 Minciuna când o dăm pe față
 Alegem relele de bune,
 Schimbăm concepția de viață.

Se schimb'a vieții tragedie...
 Prin noi trăind întreaga lume
 Clădim ce mâine-are să fie,
 Râzând, spunând că facem glume

Inspecțiunile

d-lui ministru general Traian Moșoiu

— Ministrul comunicațiilor se convinge personal de neajunsurile circulației pe căile ferate și la măsuri în consecință —

În zilele de 20, 21 și 23 Iulie d-l general Moșoiu, ministrul comunicațiilor, a început seria inspecțiunilor inopinate, pe care d-sa le va face în cursul acestui an, la toate serviciile C. F. R. ca și la toate garile din cuprinsul României întregite.

D-sa a ținut și ține să se convingă personal atât de mersul serviciului cât și de starea funcționarilor pendinte de departamentul d-sale.

De după războiu, — și observațiunea a fost făcută de toți oamenii cu grijă pentru această țară — s'a remarcat și la noi o stare de spirit îngrijitoare, care se manifestă printr'o slăbire evidentă a simțului de împlinire a datoriei.

Guvernul actual, preocupat întotdeauna de bunul mers al Statului și de întărirea lui, a luat în toate domeniile măsuri de îndreptare și a căutat să pătrundă cauzele cari au produs și produc acest rău.

Membrii guvernului, fiecare la departamentul său, se străduiesc continuu zi cu zi ca să găsească leacul.

Conformându-se acestei linii de conduită sănătoasă, d-l general Moșoiu, ministrul comunicațiilor, și-a alcătuit un întreg program de inspecțiuni pe neașteptate.

Și l'a și pus în aplicare cu hotărârea care caracterizează pe militarul distins.

În inspecțiunea C. F. R.

L'am rugat să ne comunice impresiunile.

Am hotărât — începe d-sa, — să cercetez cu deamănuntul, eu însu-mi, tot ce se leagă de căile ferate și de bunul lor mers. Pentru aceasta mi-am impus un plan de bătaie. Ca un om care și-a închinat anii militariei, am înțeles nevoa să-mi trasez cu grije activitatea.

Așa numai s'au câștigat războaiele.

Și tot ca militar vechi am înțeles că un ministru nu-și poate face justa părere decât ajun-

gând pe neașteptate printre subalternii lui, auzindu-le păsurile, dar în acelaș timp și surprinzând lipsurile.

Vineri am pornit deci la drum și m'am oprit întâi în gara Ciocănești, din apropierea Bucureștilor.

Aci am găsit, desigur, unele mici lipsuri fără însă, ca ele să prezinte vre-o primejdie pentru călători. Dar șeful de gară și restul funcționarilor i-am aflat la datorie.

Impărțirea serviciului

De aci m'am îndreptat tocmai la Piatra Olt, unde am ajuns dimineța. Am făcut aci o inspecțiune minuțioasă și marca majoritate eră la datorie. M'am convins de un lucru cu această ocazie: Reaua repartitie a funcționarilor la servicii. Unele peste măsură de împovărate și funcționari abia răzbind să-și poată împlini datoria, alte servicii mult mai libere.

Bine înțeles am și luat măsuri ca să se facă pretutindeni o justă repartitie, pentru ca fiecare să muncească egal, iar sporul și bunul mers al serviciului să câștige enorm.

Apoi am trecut pe rând prin gările Spineni, Pielești, Bals, Cârcea.

Cum se călătorește

Drumul l'am făcut când cu clasa III. când cu clasa II. și me-am dat seama cu deamănuntul de toate greutățile pe care le întâmpină un om care călătorește. Mă voi strădui să iau măsuri eficace de îndreptare.

Lumea, însă, să înțeleagă un fapt bine verificat: Tendința spre orașe a unui uriaș număr din cei cari înainte de războiu trăiau la țară. Traficul de călători a trecut simțitor de încetul celui dinainte de războiu, iar rezultatele dezastruoase ale războiului nu se puteau îndrepta așa cu una cu două.

Și ca să fac o digresiune anunt publicului că până la începutul anului viitor vor fi date circulațiunei zeci de trenuri de persoane și acestea mai cu deosebire pe liniile unde lipsa este mai accentuată.

Ca să reviu, am ajuns la Craiova unde am inspectat serviciul de mișcare, revizia vagoa-

neler, depoul de mașini, magaziiile, gara etc. Serviciul aci se împlinește cu exactitudine care face cinste șefului gării Craiova, un funcționar model.

În gara Costești

Noaptea am plecat la Costești. Pentru un punct de cale ferată important cum este această gară, liniile de garaj sunt insuficiente. Desigur lacuna va fi împlinită în timpul cel mai scurt.

Am văzut apoi gara Pitești unde am constatat aceeași rea repartitie a muncii deși toate serviciile funcționau foarte bine. În programul viitor de lucru se va mări depoul de mașini din acest punct. Seria inspecțiunilor am încheiat-o la Buzău, unde există multă regulă și conștiințiozitate în împlinirea datoriei.

Lipsurile constatate

Dintre lipsurile mai mari am însemnat:

1. Lipsa de ateliere de reparații de mașini și vagoane, în centre destul de importante. Datorită acestui fapt pierd drumuri întregi, timp prețios și se blochează linii, vagoanele și mașinile trimitându-se la mari distanțe pentru reparațiuni cari s'ar face repede și pe loc.

2. Reaua repartitie a funcționarilor la serviciu.

Aci s'au și luat măsuri de imediată îndreptare.

3. Se călătorește pe unele distanțe foarte greu. Și în această direcțiune asigur publicul, că nu voi întârzia cu o îmbunătățire efectivă.

D-l general Moșoiu îmi spune ca încheere că nu se va mulțumi decât după ce va putea — și aceasta în cel mult 3—4 luni, — inspecta toate gările României întregite.

Este și un stimulent mare pentru funcționari, — sfârșește d-sa, când știu că ministrul lor ține să-i vadă la lucru. Celor conștiincioși nu le e teamă. Vizita neașteptată a șefului lor e o ocazie să-i dovedească că își împlinesc datoria cu sfințenie în orice moment. Răspлата nu va întârzia să vină.

Această constatare am făcut-o pretutindeni. („Vitorul"), și („Carpații")

Redă-mi lumina.

E lumea 'ntreagă 'n desfătări,
In tot e joc de logogriife:
Pe cer, prin aer, pe cărări,
Pe fața liniștitei mări,
Se văd, scăldate 'n raze, nimfe.

Nuanțe pudice înot
Și pier în gându-mi divagar . . .
In val de gând se 'nneacă tot . . .
Nici bărci cu pânze, nici peot,
Nu-și duc comorile spre far . . .

Ai răsărit ca în povești
In calea gândurilor mele . . .
De atunci în flori și'n raze crești . . .
De-atuncea pentru mine ești
O stea albastră printre stele;

De-atunci în negură cuprins,
O slabă rază în lamină
Nu mai lucește, — în-adins

In suflet neguri mi s'au nins . . .
Redă-mi 'o rază de lumină!

O, vino'n bolți de fragezi ereci
Impodobite'n flori și'n șoapte!
Pe plecapele'mi de veghe reci
In joc cu degetele treci . . .
Ne vom vorbi o 'ntreagă noapte!

Se las perdele pe alei
Cernându-și umbra 'n luminișuri,
Se varsă'n larg miros de tei,
Pe cer răsar încet scânteii
Și cântă paseri prin desişuri . . .

E-atâta farmec pe pământ! . . .
Redă-mi lumina dulce fee,
Ori mă încheide în mormânt;
De cât imaginea să cânt
Mai bine inima să'mi stee.

I. I. GRIGORIE-COȘOVENI

Spini din viață.

Gândind un dor mă smulge din umeda'mi cămară,
El mă tot duce'n urmă pe căi ce le-am trecut.
Mă duce 'n pribegie ș'apoi mă smulge iară
Și mă încheide 'n casa în care m'am născut.
Ca într'un vis, de-odată, se schimbă amintirea
Cernându'mi lin viața și clipe argintii,
Redându-mi pe-al meu tată cu toată fericirea
Ce-o simte 'n anii fragezi, copii cei sglobii . . .
Revăd pe bunul tată venind voios la masă,
Il cat prin buzumare să văd ce mi-a adus,
Alerg la mama vesel sărind mereu prin casă
Să îi arăt bomboane, să'i spun tot ce mi-a spus.
Apoi, sătui, copiii se strâng în seri senine
Și toți lângă bunica, în jur, ne facem cerc, —
Iar ea torcând, ne spune, povești din lumi streine,
Când feți frumoși cu smei, în lupte se întrec. *R*
. . . . Prea tristă e urmarea, și cruda amintire
Mă duce 'n vremuri grele, ea nu crută de loc:
Nici moartea lui tăticu ce'mi smulge fericirea,
Nici de orfan viața, nici lipsa de noroc . . .
E dureros acuma să mai trăesc trecutul; —
Ași vrea cu un burete să șterg memoriul meu,
Ași vrea din nou să deapăn frumosul și urâtul,
Ași vrea, — spun eu sărmanul, — dar nu vrea Dumnezeu!

